

Beogradsko Novine

Br. 116.

BEOGRAD, srijeda 1. maja 1918.

Izaze: dnevno u Jutro, ponedjeljkom poslige podne.

Pojedini brojevi:

U Beogradu i u kraljevima zapošljajućim od c. i kr. Šeta po cijenam od 10 helera
U menzili 12 helera

Mjesečna preplata:
U Beogradu i u kraljevima zapošljajućim od c. i kr. Šeta po cijenam od 250
U Beogradu sa dostavom u kuću 3
U mojarhi 3
U inozemstvu 450
Oglasni po cijenam.

Jedinstvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje preplate Topličin venac broj 21. Telefon br. 28.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon broj 245.

Godina IV.

RATNI IZVJESTAJI

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera

Kb. Beč, 30. aprila.

Borbena djelatnost na Južnom frontu znatno se pojačala. Na Pitanju odbijeno više neprijateljskih nasrtaja.

Načelnik glavnog stožera.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva

Kb. Berlin, 30. aprila.

Zapadno bojište:

Na bojnom polju u Flandriji razvile su se u pojedinim odsjecima zastoke pješadijske borbe. Severno od Voornezele i Croote Vierstraata zauzeli smo više engleskih rovova. Kod Lokeru se naša jurišna odjeljenja, prodirući u neprijateljske linije, sudarila s jakim francuskim protivnapiđima. U toku tih borba mogao se je neprijatelj u Lokeru uvrstiti, no negovi pokušaji, da izvan toga mesta dalje prodre, izjavili su se. Obdana ja a artillerijska djelatnost rasprostrala se na cijelo predjele Kemmel a trajala je sve do mrača.

Na ostalim frontovima bila je borbenja djelatnost ograničena na izvidjajima i na vremena na vrljeme življu topovsku paljbu.

Makedonski front:

Između Vardara i dojanskog jezera skrha se pred namlijama bezuspješni neprijateljski nalet, koj je više dana pripreman artiljerijom.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Engleski problem.

Moglo bi se pretpostaviti, da Velika Britanija, kad već vodi glavnu riječ na sporazumnoj strani u politici i vodjenju rata, ima neku istorijsku misiju, koja bi se dala upotrebiti za učvršćivanje položaja prema svjetsko-istorijskim zadacima. Jedan istoričar-sufista mogao bi možda stvoriti razloge za opravdavanje premoći Engleske nad njenim saveznicima i kulturnih zlosti u dalekim kolonijama. Međutim, ako se položaj Engleske nepristrano ocijeni, onda se vidi, da iz svakog državnog čina, iako pod imenom naprednih i humanih idealja, vidi odvratni egoizam, koji je bio i ostaje glavno pokretalo u britanskoj politici.

Engleska je pokazala odista neobičan talent u tome, da dopušta svojim prijateljima, da stradaju za njene najbliže interese. Francuska i Rusija politici katastrofe. Ovim unutrašnjim

Evakuacija Yperna. — Pokret za nezavisnošću u južnoj Africi i Indiji. — Neprijateljsko rasploženje prema Engleskoj u Portugaliji.

slale su milijune u borbu, a za to vrijeme su se u Engleskoj još naširoko i nadučačko savjetovali o uvođenju opšte vojne obaveze. Zahvaljujući odredbama o ženjenim ljudima u ovom zakonu sklapali su se brakov i punili humoristički listovi. U Flandriji slali su najamničku vojsku, koja je bez gubitaka osvojila Calais, priredjivala loptičke utakmice u pozadini fronta i tek u toku posljednjih mjeseci sjetila se svoje ratničke mistre. Sad su Nijemci u krvavim bitkama pokazali pravo značenja ovog rata, i doveli engleske trupe do saznanja, da to nije lakomšljena dječja igra, koja bjesni po bojištu, te da olovo i čelik bez razlike vladaju ljudskim tijelom. Pa kad je prva vijest o velikim gubitcima stigla s one strane Kanala, digao se jank i vajkanje o skupoj ljudskoj krv, kojom se ovo zemljiste moralo napojiti. Energična pitanja u engleskom donjem domu tražila su da se ispitaju porješće, koje su izvršile vojne uprave. U živim debatama istraživali su se uzroci velikog poraza. Svi ovi larmi i biesnili nadvišavalo je jedan glas iz radničkih kruševa, koji je našao odjeku kod liberala, te pozva Lloyd Georgea na odgovornost, dokumentujući razgovjetnu voljnu za mir. Na sva ova pitanja ostala je vlasti nijemačkih i objavila svoje stajalište konkretnim djelovanjem. Njemački sin, Milner, takođe jedan od onih, što propovjeda rat do posljednje kapi krv, pozvan je na čelo ministarstva vojnog. Lord Derby, konservativac najčešći krv, otišao je kao poslanik u Pariz, po svoj prilicit za to, da žđi francusku republiku za mirnu uguši u samoj kluci. General Haig je slao sve novile i novije trupe u njemačku vatrnu, — a sve to dešavalo se tako, kao da se to razumije samo po sebi, i kao da na svijetu ničeg drugog nema osim rata. Pa ipak engleski narod nema niše bezuslovnog povjerenja u vještini svojih ljudi za vladu. Ti glasovi nikako da umniku, čak niti onda, ako ostaju bez odgovora. Oni pišu dalje i buškaraju protiv sistema, koji u prepotentnoj autokraciji poriče svaku obavezu davanja računa. Ako svi znaci na varaju, mogao bi sada engleski narod dobiti političku pobedu. „Daily Mail“ predskazuje, da će sljedećih dana doći do vladine krize. Socijalistički listovi smatraju, da ova nade neizostavna posljedica, čak šta više bezuslovan postulat. Čak i konservativni „Manchester Guardian“ zastupa mišljenje, da bi promjena vlasti morala učiniti kraja dosadašnjoj politici.

Gdj je počela neobičan talenat u tome, da dopušta svojim prijateljima, da stradaju za njene najbliže interese. Francuska i Rusija politici katastrofe. Ovim unutrašnjim

političkim zapletima pridružuje se takođe i stanje u Irskoj, gdje stanovništvo opštim štrajkovanjem protestuje protiv namjere, da u engleskoj vojski primi vojničku dužnost.

Engleski problem lagano sazrijeva. Već je dosta dugo dopuštao narod, da ga „premudri“ državničari zadržavaju, i sa povjerenjem primao mire vladične, čak i ako je njihova shodnost za njega ostala skrivena tajna. Ovo razmještanje domišlja je u narodu službena fronta, gdje pojedinačno više vrijedi, nego junak u korpuškoj komandi. Engleska demokracija nije bila do sada ništa drugo nego fraza u ustima svih državnika. U samoj stvari vladala je ovom kastom nekolicinom, koja se zbog svog porjekla ili bogatstva nazivala „odabranicima“. Glupost naroda bila su u Engleskoj kola, na kojima se vozila imperija. Britanska vlast se ovim koristila, i to ne na posljednjem mjestu. Ali otkad se narod Velike Britanije sjeća svojih prava da smije imati svoju volju, od onda ne mogu ljudi na vlasti ići putem po svojoj glavi, a pad Lloyd Georgea pridonije razbrišavanju engleskog problema svede.

Indija za samoupravu.

Zadržato indijsko izaslanstvo.

(Naročiti brzavoj „Beogradskih Novina“.)

Rotterdam, 30. aprila.

Engleski listovi, koji su danas stigli u Rotterdam, javljaju, da je izaslanstvo Indije, koje je trebalo da se kreće za Englesku, da tamo proradi za samoupravu Indije, u posljednjem trenutku zadržano u Indiji time, što su članovima izaslanstva engleske vlasti oduzele putne listove.

Vijest o indijskoj pomoći.

(Naročiti brzavoj „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 30. aprila.

(Vijest zastupnika c. i k. dopisnog ureda.) Povodom Reuterove vijesti, da je indijski nacionalni kongres stazio Engleskoj na rasploženje 6 milijuna vojnika, primjećuju ovdašni nacionalni komitet, da je toj vijesti cilj, da poboljša rasploženje u Engleskoj, koji je poslije posljednjih poraza utemeljeno. Indija će dati sano onda svoje vojnike ako se indijski zahtjevi za samoupravom ispunе, što je međutim isključeno, jer bi u tom slučaju Engleska izgubila svaku vlast i nad Indijom.

Dve karakterne role pale su osobito u oči, dva tipa do sitnica prirodno dana, sa puno glumačke veštine: Mihalski, sa g. S. Todorovićem i Augusta, sa gđom Arsenović. G. Todorović se u Narodnom Pozorištu uvek ističao kao odličan karakteran glumac, a umetničke kvalitete gdje Arsenović, njegov glas koji ima tako veliku skalu tonova i njenu zdrav smisao za prirodnost u igri, stekle su opšte priznanje.

G. Gošić (nije iza svijetu i ako ga kašnije spominjem) dao je u svojoj teškoj, velikoj ulozi Roberta sve glavne linije čestitosti, iskrenosti i temperamenta tog simpatičnog mladića. Nije bio malj napor (a to će priznati svaki intimniji pozorišni čovek) svladati sve one teškoće u ovoj inače glumački efektno izradjenoj roli. I g. Gošić se uvek držao na dostojnoj vlasti.

U drugim rolama su se isticali naši najbolji glumci. G. I. Stanojević, kao starci Hajneke, da je jedan reljefno izradjen tip malog nemačkog zanatlje, dobročudnog, s malvnim i nesvesnim odustvom svakog višeg moralja. G. Stanojević voli ovi roli — što se vidi po toplom i iskrenom izradjivanju u njenim detaljima — a to za dobrog glumca znači već siguran uspjeh. Isto tako u stilu, prirodna i iskrena, bila je i g. Pavlović kao Hajneka Žena. U ovakvim karakternim rolama ona je potpuno na svom mestu.

Gđa Stokić je virtuozno izradila ulogu Alme, male, gotovo nesvesne razvratnice. U velikoj sceni sa bratom, u III činu, gospoda je imala nekoliko detalja, glumački tako fino izradjeni, da ih kakav pozorišni gurman iz punike moga sa najvećim uživanjem pratiti.

S.

Kosta Jezdimirović:

Mileta i Branko.

Mileta i Branko bijahu braća. Oni su jednači u oči, dva tipa do sitnica prirodno dana, sa puno glumačke veštine: Mihalski, sa g. S. Todorovićem i Augusta, sa gđom Arsenović. G. Todorović se u Narodnom Pozorištu uvek ističao kao odličan karakteran glumac, a umetničke kvalitete gdje Arsenović, njegov glas koji ima tako veliku skalu tonova i njenu zdrav smisao za prirodnost u igri, stekle su opšte priznanje.

Republikanski pokret u južnoj Africi.

Buri teže da povrate nezavisnost.

Rotterdam, 30. aprila.

Kako se javlja, u Južnoj Africi su Buri pod vodstvom generala Herzoga optočeli veliku republikansku propagandu kojom idu za tim, da se južna Afrika proglaša nezavisnom. U svome dogovoru u Kappotu izjavio je Herzog, da je južno-afrička samouprava, koja zavisi od odlučujućeg glasa engleskog parlamenta i engleskih ministara, u suštini velikoprivorstvo. Misao svjetskog rata ističe našu nezavisnost. Tobižnja zaštita engleske flote, u koliko je ona u istini postojala, neće u budućnosti biti potrebna. Engleski dopisnici opominju Englesku povodom opasne jačine republikanske stranke u Južnoj Africi, koja se pojavljuje s punim nadama.

Odlučni dani na zapadu.

Jedan francuski komentar „III — III“.

Zeneva, 30. aprila.

Ratni dopisnik pariskog „Journal“ piše, da se francuska javnost ne treba uzmirivati zbog evakuacije Ypera. Sa vežničko vojno vodstvo poduzeo je sve mjeru za osiguranje linije Calais-Dünkirchen. „Temp“ javlja: Sada počinje odlučna bitka za Kanal i pristaništa na njemu. Nema drugog izbora, nego ili pobijediti, ili pretrpići poraze.

Opet bombardovan Calais.

Zeneva, 30. aprila.

Noć u oči nedjelje opet je jedna njemačka vazdušna eskadra bombardovala Calais i pričinila znatnu štetu.

Neprijateljsko rasploženje prema Engleskoj u Portugalskoj.

Zeneva, 30. aprila.

Pariska „Humanité“ ukazala je neprijateljsko rasploženje protiv Engleske, koje vlast u Portugalji. List „Comerio d'Orto“ veli, da je vlast, koja je Portugaliju u vukla u rat na strani Engleske, izvršila zločin. Drugi jedan list izražava nadu, da će moderna Kartagina — Engleska uskoro pretrpiti smotrom „Humanité“ naglašava, da oba lista, koja ovako pišu, imaju bliske veze sa vlastom.

Borbe u Finskoj.

Zauzet Tavestehus.

Stockholm, 30. aprila.

Iz Helsingforsa javljaju: Biće garde su danas osvojile Tavestehus i opkolile Viborg. Frontni položaj crvene garde u blizini Viborga je probijen.

Postavljen diktator.

Stockholm, 30. aprila.

Prema vijesti crvenog socijalističkog lista „Tyoe“ u Viborgu, imenovan je za diktatora sa neograničenim punomoći, ma bivši predsjednik crvenog sabora, Marin. Ovo je učinjeno zato, što je poslije seobe narodnih komesara u Viboru nastala nesigurnost.

Dogadjaji u Rusiji.

Narodni komesar za mornaricu prišao Korniliovu.

(Naročiti brzavoj „Beogradskih Novina“)

Bern, 30. aprila.

„Agence Havas“ javlja iz Petrograda: Narodni komesar za mornaricu, Dičenko, prišao je Korniliovu. Lenjin je izdao naredbu da Dičenko uapsi.

Rat na moru.

Propala engleska torpediruća. (Naročiti brzavoj „Beogradskih Novina“)

Zeneva, 30. aprila.

„Matin“ javlja iz Algecira: Engleska torpediruća „Hodeida“ iznenadjena je za vrijeme patrolske plovidbe brodom na visini Algecira, te je potonula. Uz to, jedan veliki parni brod, „Liberie“, 1942 tone, jedan veliki naoružani transportni brod, kao i jedan talijanski jedrenjak od 700 tone, natovaren željezom za Gijenovu.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Bern, 30. aprila.

Wolfov ured javlja: Njemačka i austro-ugarske podmornice potopile su u zapornom pojasu Sredozemnog mora pet parnih brodova i dva jedrenjaka, ukupno 25.000 tona. Među potopljenim brodovima nalazio se francuski parobrod „Liberie“, 1942 tone, jedan veliki naoružani transportni brod, kao i jedan talijanski jedrenjak od 700 tone, natovaren željezom za Gijenovu.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Bern, 30. aprila.

hodjenju. Senat se bavi pretresom raznih predloga, da se ovlaštenja, koja su već dala predsjedniku, znatno ograniči. U jednom energičnom pismu O'werman izjavljuje Wilson, da u tom pitanju neće nikada učiniti makanke u stupku.

Obnovljeni diplomatski odnosi između Brazilije i Meksika.

Kb. Bern, 30. aprila.

"Petit Parisien" javlja iz Rio de Janeiro: Brazilijska vlast je rješila, da s Meksikom obnovi redovne diplomatske odnose. Od nekoliko godina na ovama Brazilija nije stojala u diplomatskim vezama s Meksikom.

Prva Srbija.

Pošte srpske propasti na Kosovu.

Period od prvog do drugog srpskog ustanka istorija ne može obeležiti kao period obnovljene srpske države posle propasti na Kosovu, 1389. godine. To je vreme samo ustanaka, širili razmara, koji nije mogao dati zdravu osnovicu, na kojoj bi se mogla stvoriti država srpska. Jer, jedan jači potec oružanom rukom. Turske zbrisao je sve napore oslobođenja i obnovljana države. Tek od 1815. godine, pod knez Miloševim ustanakom, počinje egzistencija obnovljene Srbije posle Kosova.

Retko je kome nepoznata istorija krvavih borba u drugom ustanaku do danas, kada je knez Miloš najzad ostao u elementu pobediloca, da, posle, svojom diplomatskom veštino obezbedi stvorene težine, a docnije ih proširi i da pravac svome hasledniku, mudromu knezu Mihailu.

Za interesovanje je prapratiti čijenice, koje su sledovale u uređenju obnovljene Srbije. Njih čemo, u koliko nam dozvoljavaju istorijski izvori, izložiti na ovom mestu.

Redovna vojska.

Da bi dobio što bolju odbranu, knez Miloš naredi, odmah posle Dajkove pobune, u mesecu februaru 1825. godine, nahijskim i knežinskim starešinama, da iz svakog sela izbere po jednog ili dva zdrava i ugledna mladića, iz kuća dobrih i zadružnih, pa da ih upišu u vojsku i uče vojničkom vežbanju.

Nan 1. maja 1825. god. bilo je iz tadašnjih 12 naših regutovano 1147 mladića. To je predstavljalo prvu bojnu silu, u regularnoj vojski obnovljene Srbije. Njih je knez Miloš nazvao „upisni panduri“, za razliku od običnih pandura, koji su imali svoje bulibaše. Tim nazivom htio je Knez da prikrije od Porte ustanovljenje redovne vojske. Docnije, kad je to prošlo nezapaženo, 1826. godine knez Miloš prekrstil 40 požarevačkih upisnih pandura nazivom „soldati“. A zatim, redom i postepeno, počeo je tim nazivom prozivati i ostale, dok najzad, 1827. godine svi upisni panduri ne dobiše zvančan naziv „soldati“.

Prva vojska bila je odevana u svoje narodno odjelo i naoružana sa po dva pištolja, dugačkim nožem za pojasom i austrijskim karabinima, koji su kupovani po 60 groša komad, t. j. po tri i po dukata u zlatu. Ona se dešila na: „soldate nahijske ili seoske, koji su bili po našljama, pod komandom nahijskih i knežinskih starešina; i „soldate bećare“, koji su vršili službu u dvoru kneževom ili njegove porodice, u Kragujevcu i Požarevcu.

Glavni komandant ove prve srpske vojske i „bećara“ bio je kapetan Damjan Glumac, bivši austrijski oficir, koji je sa bivšim austrijskim vol-

nicima, — „stražništem“, — vežba vojsku, po austrijskim pravilima vojne službe. Docnije je došao i „lajnart“ Petar Popović i četvrti „stražništem“ Sava Svetić, koji je po nalogu kneževom otpušten 7. februara 1829. godine. Komandant Glumac imao je godišnju platu od 1200 groša, i kao takav ostao je do 1828. godine i posle toga platu primio 20. oktobra. Tada je, podnevši pismenu molbu, dao ostavku usled bolesti.

U polovicu 1826. godine, po savetu Glumčevom, pojavi se kod kneza želja da uniforme vojsku. Meseca marta 1827. godine učinjene su sve potrebne pripreme za to, a 27. istog meseca izdata je naredba za krojenje i šivenje vojnog odela Jakovu Jakšiću, „kaznačaju narodnom“ u Kragujevcu. Docnije, kada je to odelo dotrašalo, knez nije odobrio njegovo obnavljanje, već je povratio vojsku u njen narodno odelo. Razlog je bio tač, što vojnici preko uniforme nisu mogli nositi i siljai sa pištoljima i dugačkim nožem.

Vreme vojne službe nije bilo određeno; zna se samo da su ti prvi mladići ostali u vojski do 1836. godine.

Docnije, 1829. godine, knez je ustanovio za sebe naročitu gardu, od najdobrađanih mladića „po stanu i ugledu“. Nazvao ih je „kadeti“, a bili su pod komandom kapetana Ilijе Mihalovića i Milenkovića. Po odstupu Glumčevom glavni komandant vojske bio je Toma Vučić-Petrić, dobro poznat u istoriji obnovljene Srbije.

Retko je kome nepoznata istorija krvavih borba u drugom ustanaku do danas, kada je knez Miloš najzad ostao u elementu pobediloca, da, posle, svojom diplomatskom veštino obezbedi stvorene težine, a docnije ih proširi i da pravac svome hasledniku, mudromu knezu Mihailu.

Za interesovanje je prapratiti čijenice, koje su sledovale u uređenju obnovljene Srbije. Njih čemo, u koliko nam dozvoljavaju istorijski izvori, izložiti na ovom mestu.

Redovna vojska.

Da bi dobio što bolju odbranu, knez Miloš naredi, odmah posle Dajkove pobune, u mesecu februaru 1825. godine, nahijskim i knežinskim starešinama, da iz svakog sela izbere po jednog ili dva zdrava i ugledna mladića, iz kuća dobrih i zadružnih, pa da ih upišu u vojsku i uče vojničkom vežbanju.

Nan 1. maja 1825. god. bilo je iz tadašnjih 12 naših regutovano 1147 mladića. To je predstavljalo prvu bojnu silu, u regularnoj vojski obnovljene Srbije. Njih je knez Miloš nazvao „upisni panduri“, za razliku od običnih pandura, koji su imali svoje bulibaše. Tim nazivom htio je Knez da prikrije od Porte ustanovljenje redovne vojske. Docnije, kad je to prošlo nezapaženo, 1826. godine knez Miloš prekrstil 40 požarevačkih upisnih pandura nazivom „soldati“. A zatim, redom i postepeno, počeo je tim nazivom prozivati i ostale, dok najzad, 1827. godine svi upisni panduri ne dobiše zvančan naziv „soldati“.

Prva vojska bila je odevana u svoje narodno odjelo i naoružana sa po dva pištolja, dugačkim nožem za pojasom i austrijskim karabinima, koji su kupovani po 60 groša komad, t. j. po tri i po dukata u zlatu. Ona se dešila na: „soldate nahijske ili seoske, koji su bili po našljama, pod komandom nahijskih i knežinskih starešina; i „soldate bećare“, koji su vršili službu u dvoru kneževom ili njegove porodice, u Kragujevcu i Požarevcu.

Glavni komandant ove prve srpske vojske i „bećara“ bio je kapetan Damjan Glumac, bivši austrijski oficir, koji je sa bivšim austrijskim vol-

nicima, — „stražništem“, — vežba vojsku, po austrijskim pravilima vojne službe. Docnije je došao i „lajnart“ Petar Popović i četvrti „stražništem“ Sava Svetić, koji je po nalogu kneževom otpušten 7. februara 1829. godine. Komandant Glumac imao je godišnju platu od 1200 groša, i kao takav ostao je do 1828. godine i posle toga platu primio 20. oktobra. Tada je, podnevši pismenu molbu, dao ostavku usled bolesti.

U polovicu 1826. godine, po savetu Glumčevom, pojavi se kod kneza želja da uniforme vojsku. Meseca marta 1827. godine učinjene su sve potrebne pripreme za to, a 27. istog meseca izdata je naredba za krojenje i šivenje vojnog odela Jakovu Jakšiću, „kaznačaju narodnom“ u Kragujevcu. Docnije, kada je to odelo dotrašalo, knez nije odobrio njegovo obnavljanje, već je povratio vojsku u njen narodno odelo. Razlog je bio tač, što vojnici preko uniforme nisu mogli nositi i siljai sa pištoljima i dugačkim nožem.

Vreme vojne službe nije bilo određeno; zna se samo da su ti prvi mladići ostali u vojski do 1836. godine.

Docnije, 1829. godine, knez je ustanovio za sebe naročitu gardu, od najdobrađanih mladića „po stanu i ugledu“. Nazvao ih je „kadeti“, a bili su pod komandom kapetana Ilijе Mihalovića i Milenkovića. Po odstupu Glumčevom glavni komandant vojske bio je Toma Vučić-Petrić, dobro poznat u istoriji obnovljene Srbije.

Retko je kome nepoznata istorija krvavih borba u drugom ustanaku do danas, kada je knez Miloš najzad ostao u elementu pobediloca, da, posle, svojom diplomatskom veštino obezbedi stvorene težine, a docnije ih proširi i da pravac svome hasledniku, mudromu knezu Mihailu.

Za interesovanje je prapratiti čijenice, koje su sledovale u uređenju obnovljene Srbije. Njih čemo, u koliko nam dozvoljavaju istorijski izvori, izložiti na ovom mestu.

Redovna vojska.

Da bi dobio što bolju odbranu, knez Miloš naredi, odmah posle Dajkove pobune, u mesecu februaru 1825. godine, nahijskim i knežinskim starešinama, da iz svakog sela izbere po jednog ili dva zdrava i ugledna mladići, iz kuća dobrih i zadružnih, pa da ih upišu u vojsku i uče vojničkom vežbanju.

Nan 1. maja 1825. god. bilo je iz tadašnjih 12 naših regutovano 1147 mladića. To je predstavljalo prvu bojnu silu, u regularnoj vojski obnovljene Srbije. Njih je knez Miloš nazvao „upisni panduri“, za razliku od običnih pandura, koji su imali svoje bulibaše. Tim nazivom htio je Knez da prikrije od Porte ustanovljenje redovne vojske. Docnije, kad je to prošlo nezapaženo, 1826. godine knez Miloš prekrstil 40 požarevačkih upisnih pandura nazivom „soldati“. A zatim, redom i postepeno, počeo je tim nazivom prozivati i ostale, dok najzad, 1827. godine svi upisni panduri ne dobiše zvančan naziv „soldati“.

Prva vojska bila je odevana u svoje narodno odjelo i naoružana sa po dva pištolja, dugačkim nožem za pojasom i austrijskim karabinima, koji su kupovani po 60 groša komad, t. j. po tri i po dukata u zlatu. Ona se dešila na: „soldate nahijske ili seoske, koji su bili po našljama, pod komandom nahijskih i knežinskih starešina; i „soldate bećare“, koji su vršili službu u dvoru kneževom ili njegove porodice, u Kragujevcu i Požarevcu.

Glavni komandant ove prve srpske vojske i „bećara“ bio je kapetan Damjan Glumac, bivši austrijski oficir, koji je sa bivšim austrijskim vol-

nicima, — „stražništem“, — vežba vojsku, po austrijskim pravilima vojne službe. Docnije je došao i „lajnart“ Petar Popović i četvrti „stražništem“ Sava Svetić, koji je po nalogu kneževom otpušten 7. februara 1829. godine. Komandant Glumac imao je godišnju platu od 1200 groša, i kao takav ostao je do 1828. godine i posle toga platu primio 20. oktobra. Tada je, podnevši pismenu molbu, dao ostavku usled bolesti.

Na današnji dan, 1. maja 1218. godine rođen je u Limburgu u švajcarskoj oblasti Breisgau, osnivač habsburške dinastije, rimsko-njemački car Rudolf Habsburški. Uspjehom vojnama znatno je proširio svoj posjed i uskoro je postao jedan od najmoćnijih južno-njemačkih vladara. Pošto je stara njemačka carevina nekoliko decenija bila bez cara, za koju je vrijeme vladala najstrajnija samovolja i potpuno bezvlašće, sastali su se najzad 1273. godine njemački vladari da ponovo biraju cara i da učine kraj tom nesretnom stanju. Po svojim odrličnim vladarskim, vojničkim i ličnim osobičinama, našli su najzad, da je najpoznatija ljestvica za novoga cara grof Rudolf Habsburški, pa je on najzad i izabran. U tom se izboru njemački kneževi nisu prevarili. Gvozdenom energijom i pravednom strogostu uspostavio je novi car mit i poredak u zemlji i susjedima, pa je samovoljne plemiće, koji su nasilički globili i pjačkali gradove i seljačko okoline. U ratu sa moćnim češkim kraljem Otokarom pobjedio je ovoga 26. avgusta 1278. godine u Moravskoj i oduzeo mu je dio današnjih austrijskih pokrajina, a docnije zavladao i samom Češkom. Umro je 15. jula 1291. godine u Speyeru, pa je sahranjen u čuvenoj tamnišnjoj sabornoj crkvi. — 1. maja 1873. godine umro je za vrijeme jednog svog putovanja na bangveolskom jezeru čuveni engleski putnik-i-spisatelj David Livingstone. David Livingstone rođen je 19. marta 1813. godine u Blandirey u Skotskoj. 1840. godine otišao je kao misijonar u Kaplandiju, 1849. godine pronašao je Ngansko jezero, od 1854.—56. godine prošao je Afriku od jednog kraja do drugoga, pa se zatim vratio u Englesku. 1858. godine otišao je u oblast Žambezija, 1859. godine pronašao je jezero Sirvu, 1864. opet se vrati u domovinu, a 1866. godine opet je otišao u Zanzibar. 1867. godine provao je na jezeru Tanganyiku, a 1868. godine na jezeru Mojero. Pronašao je Lualavu, zatim bangveolsko jezero, pošto je 1871. godine zajedno sa čuvenim Stanleyem ispitavao jezero Tanganyiku. Umro je kao što rekimo na danasni dan 1873. god. na rečnom bangveolskom jezeru. Njegovi posmrtni ostatci preneseni su u Englesku 18. aprila 1874. godine svetano su sahranjeni u westminsterskoj sabornoj crkvi. — 1. maja 1904. godine umro je u Pragu čuveni češki komponista Anton Dvořák (izg. Dvoržák), o kojem je već bilo riječi na ovome mestu.

Istoriski kalendar

Na današnji dan, 1. maja 1218. godine rođen je u Limburgu u švajcarskoj oblasti Breisgau, osnivač habsburške dinastije, rimsko-njemački car Rudolf Habsburški. Uspjehom vojnama znatno je proširio svoj posjed i uskoro je postao jedan od najmoćnijih južno-njemačkih vladara. Pošto je stara njemačka carevina nekoliko decenija bila bez cara, za koju je vrijeme vladala najstrajnija samovolja i potpuno bezvlašće, sastali su se najzad 1273. godine njemački vladari da ponovo biraju cara i da učine kraj tom nesretnom stanju. Po svojim odrličnim vladarskim, vojničkim i ličnim osobičinama, našli su najzad, da je najpoznatija ljestvica za novoga cara grof Rudolf Habsburški, pa je on najzad i izabran. U tom se izboru njemački kneževi nisu prevarili. Gvozdenom energijom i pravednom strogostu uspostavio je novi car mit i poredak u zemlji i susjedima, pa je samovoljne plemiće, koji su nasilički globili i pjačkali gradove i seljačko okoline. U ratu sa moćnim češkim kraljem Otokarom pobjedio je ovoga 26. avgusta 1278. godine u Moravskoj i oduzeo mu je dio današnjih austrijskih pokrajina, a docnije zavladao i samom Češkom. Umro je 15. jula 1291. godine u Speyeru, pa je sahranjen u čuvenoj tamnišnjoj sabornoj crkvi. — 1. maja 1873. godine umro je za vrijeme jednog svog putovanja na bangveolskom jezeru. Njegovi posmrtni ostatci preneseni su u Englesku 18. aprila 1874. godine svetano su sahranjeni u westminsterskoj sabornoj crkvi. — 1. maja 1904. godine umro je u Pragu čuveni češki komponista Anton Dvořák (izg. Dvoržák), o kojem je već bilo riječi na ovome mestu.

Poslije podne u 3 sata večernie sa iznošenjem plaštanice;

Na veliku subotu: Jutrenje sa pjevanjem statija i obnošenjem plaštanice oko crkve u 5 sati izjutra.

Liturgija sv. Vasilija Velikog u 9 sati prije podne;

Na 1. dan Vaskrsenja u nedjelju: jutrenje sa litatom oko crkve u 5 sati izjutra; liturgija odmah u nastavku za jutrenjem u 7 i pol sati izlutra.

Poslije podne večernja u 4 sata.

Na II. i III. dan Vaskrsenja: jutrenje u 7 sati izjutra; liturgija u 9 sati.

Poslije podne večernja u 4 sata.

Narodne dobrovorne predstave.

NEDJELJA CARA I KRALJA KARLA

VEĆE RICHARDA WAGNERA

7. maja o. g. u 1/2 suti uveče. :: Mjesna etapna menza-Terazije 25.

Predprodaja karata već počela i ulaznice za oficire, činovnike i njihove rodake mogu se dobiti u časničkoj menazi br. I., a za gradjane u knjižari „Jugo-Istok“.

1200 Postarajte se blagovremeno za ulaznice

mije. Str. 240. Ilustrovano sa 75 slika. Nagradjeno iz zaklade Ivana Nep. Draškovića za godinu 1916.

Ova izdanja za godinu 1917. (III. kolo) od četiri knjige dobivaju članovi prinosnici za K 8.—, od čega otpada K 6.— za članarinu, a 2 K za otpremu, poštarinu i u ime poraslih troškova. Uvez za sve četiri knjige III. kola zapada K 7.—. Članovi zakladnici, koji su ispunili svoje članske dužnosti, dobivaju knjige besplatno, ali treba da pošalju za otpremu, poštarinu i u ime poraslih troškova 2 K. Članovi prinosnici i zakladnici u Zagrebu plaćaju K 1.— (jednu) u imenu poraslih troškova.

M. H. prima i nove članove zakladnike, koji su prema Pravilima dužni, da uplate u jedanput K 100 ili u pet godina uzastopce svake godine K 20. Jurističke osobe (na pr. škole, čitaonice, knjižnice) plaćaju u jedanput K 200.—, ili u pet godina uzastopce svake godine K 40.—. Novi članovi zakladnici dobivaju, čim prištupe, besplatno sva redovita izdanja, što od toga vremena izdaju, a plaćaju samo otpremu i poštarinu.

Uz izdanja za godinu 1917. (III. kolo) izdala je M. H. kao vanredno izdanje ove dvije knjige, koje članovi Matica Hrvatske dobivaju uz smanjeni člansku cijenu:

1. Petar Preradović: Izabrane pjesme. II. izdanje. Priredio dr. Branko Vodnik. Umjetnički je knjigu opremio Ljubomir Babić. Izdanje o stogodišnjici rođenja velikoga pjesnika. Str. 318, s naslovnom slikom pjesnikovom. Za članove K 5.—. Knjižarska cijena K 8.50. Uvez K 8.—. Za olpremnu i poštarinu K 1.—.

2. Laza K. Lazarević: Izabrane pripovijetke. U izdanju štampano 8 ponajbrinjnih pripovijedaka velikoga srpskoga pripovjedaka sa književnom studijom Jovana Skerlića te s tumaćem tuđih i manje poznatih riječi. Str. 303. Za članove K 4.—, knjižarska cijena K 6.—, uvez K 2.—, za otpremnu i poštarinu K 1.—.

Pabirci

U DANAŠNJE DOBA.

— No, devojko, ovo je preko jelo, šta to zna? Juče smo kupili novu metlu, a danas već više od polovine nema! — reče jednog dana ječko gospodja svojoj služavci.

— Pa, milostiva, šta ja mogu, kad je gospodin već devet puta do sada seckao metlu i odsećima punio lulu!

D. S.

SAMO ZA ČAST.

Svajcarski lekar i saveznik u narodnom veću, dr. Beler ispričao je jednu lepu i istinitu anekdotu o „obmanama počasti“.

Jednom sam imao neka posla sa predsednikom jedne opštine na Bilskom jezeru. Kad sam stigao na železničku stanicu toga mesta upitam jednog železničkog slugu, gde je stan predsednik.

— Tamo u onoj kući stanuje taj bilmez, suvoparno odgovori upitani.

Iznenadjen, ali prikrivajući svoje čudjenje, podjem dalje; u ostalom sad

pio je kao nastojnik kod novog sopstvenika njegove dojučerašnje drvare i tu je taman toliko zaradivao, da vrlo skromno življa, a piće, bez koga nije mogao biti, zaradivao je u društvu, gdje je svojim dosjetkama izigravao neku vrstu budape. Ne bi to pravo ljudima, koji ga iskreno žaluju a ne mogu mu pomoći, pa neki od njih navališe savjetima, da se ma kud ukloni iz okoline, u kojoj postade za podsmjeh gorlina od sebe. Nabavili su putni trošak i uputile ga u Beograd. Tu nadje kuma iz starih dobrih vremena. Ovaj je bio zastupnik nekog društva za nabavku železničkog materijala, pa ga preporuči jednom od železničkih inspektorata i Branko postade železnički činovnik i produži svoj zanat u zaradljivanju pića.

U Beogradu je to išlo, jer je bilo mnogo njegovih zemljaka, koji su uživali u njegovim stereotipnim dosjetkama i u prikazivanju naivnog, banatskog seljaka, ali, kad ga premještaju u unutrašnjost, podje mu zanat u zaradljivanju pića u nazad, jer je tamo broj ljubitelja njegovih lakridja bio mnogo manji. Međutim kum namisli, da od njego pošto po to napravi čovjeka, pa ga ozeni sirotom ali pametnom djevojom. Ova po savjetu kumovljevom uze džigine u svoje ruke. Branko je morao svu platu svoju da joj daje, a ona je njome tako pametno raspologala, da je Branko od te plate imao čak svoj redovni svakodnevni skromni obrok u duvanu, raki i vini.

Za njega je, naravno, sve to bilo preveliko. Gledajući kako drugi nem-

sam bio vrlo zainteresovan čudnom popularnošću onoga, kome sam pošao u posetu. Zato sam na jednoga gospodina, s kojim sam se susreo, a koji je po spoljašnjosti izgledao kao da je trgovac ili činovnik, uputio isto pitanje. Odgovor je glasio:

— Idite ovim putem dajte, pa će te naći na kući tuga magarca.

Moje čudjenje je sve više raslo. Kad sam pred jednom kućom našao na jednoga ribara, koji je pleo svoju mrežu, upitam još jednara za stan predsednika opštine, i odgovor je tačno glasio:

— Jes, jes to goveće stanuje tamo gore.

Otišao sam dalje, našao predsednika, pametnog i valjanog čovjeka, s kojim sam brzo uredio svoju stvar. Kad smo po tom priča vina još razgovarali o ovome i onome, upitam onako uzred, koliku platu opština daje svome izvršnom predsedniku.

O, odvratio je predsednik opštine, ni predsednik ni kmetovi ne dobijaju nikakvu platu, ali se i počast mora računati u nešto.

TOLSTOJEVA ISPOVEST.

Veliki Tolstoj baš pred samu svoju smrt dao je jednu vanredno interesantnu smrt dao je jednu vanredno interesantnu čitaoce.

Protivnici Tolstojeva nauke, kao i njegovi vatreni sledbenici, jednodušno su prebacivali velikome misliocu: da u svom životu nije ostvario sva načela, koja je on smatrao kao neophodna za unutarnje obnovljenje i spasenje duše.

Na ove zamerke Tolstoj je tada odgovorio s dirljivom skromnosti ovako:

„Ja nisam svetac i nikad se kao takav nisam prestavljam. Ja sam čovек, koji se čuje povesti i bar po koji put, ne kazuje sve što misli i oseća; i to ne stoga, što to ne bi htio, nego što ne može, jer mu se često dešava, da pretvara i luta. U mojim akejama, to je još i gore. Ja sam sasvim slab čověk, s poroznim navikama, koji bi htio da služi Bogu istine, ali koji stalno pošće. Ako me držite za čověka, koji se ne može da prevari, svaka od mojih krivica izgleda vam kao laž ili privorstvo. Ali ako me smatrao kao čověka slabá, kontradikcija između mojih reči i dela izlazi kao znak slabosti, a ne privorstva. I ja se onda javljam onakav kakav sam u stvari: čověk bedan, ali iskren, koji je vazda i iz svađe svoje željeo i želi još da postane sasvim dobar čověk, to jest dobar božji slуга“.

Ali ovo izvinjenje nije bilo dovoljno čověku, koji je na kraju života bio uheđen da ništa nije mogao da učini za dobro čověčanstva zato, što nije mogao postići svoje linočno savršenje.

Dušu svakoga čoveka siole nežnijom savešću muči bolno uverenje o nemogućnosti, da svoj sopstveni život prilagođi idealu. U toliko je ovo bolno uverenje jače i potresnja tragedija za dušu jednoga gorostasa, jednoga reformatora, koji je obdarjen najvećim moralnim genijem što ga je svec ikada video.

D. S.

lince piju, a njega ne nude, izgledao je kao Isac privezan za lanac, kome drkte usne za živinom, što se raihat šeta po dvorištu, a neće da mu se približi. Zbog toga pada u neku čamu pa najzad i u krevet. Nastupiće neke komplikacije i on umre, a njegovu smrt približezi samo jedan list sa nekoliko polihvalnih riječi, i to samo zato, što je urednik ovoga slučajno bio sasnovac Brankov, a sin Miletin.

Branku je žena izrodila nekoliko djece i, ako su se na nju umetnula, onda su danas jamačno valjni ljudi. I Milet i Branko bili su po srcu i karakteru valjni ljudi, i da su umjeli da održavaju ravnotežu između svojih prihoda i izdataka, oni bi bez sumnje ostavili ljepešu i trajniju uspomenu o sebi.

Da rekнем još i ovo. Kad su Miluta i Branko poslije roditeljske smrti zapali u veliku materijalnu nevjoličju, oni pokušaju preko posrednika da izmame od njaka one pare, što ih je ovaj dobio od njihove materice a svoje sestre, a ujak im poruči, da će im dati otrova, ako hoće, a ne para; neka se obrate onima, s kojima su procerdali stotine hiljada. Ujak im je bio prost ali razborit seljak, pa i dobar čovjek i rado bi im bio pomogao, da je imao samo i skru nade, da će mu se sestriči opametići; ali pošto je bio tvrdi ubjedjen, da bi davanje novca Miletu i Branku bilo to isto, što i bacati ga u mrtvu Maricu, to im ne dade ništa, niti trpljaše da mu izđu pred oči.

Poznavao sam i njih i njega vrlo dobro, te zato završujem ovu istinu pružim riječima: Bog da im dušu prost!

„BISTAR“ SLUGA.

Bio jednom „jedan ubražen“ gospodin, koji je imao običaj, da se vrlo često u ogledalu ogleda; pa je to jedan put učinio i pred svojim slugom, koga, ogledajući se jednom prilikom zapita:

— No, kako ti se danas dopadam, Jovane?

— Osobito! odgovori sluga, Vaša milost danas izgleda kao mladi lav.

Gospodaru se dopade slugin odgovor, masi se novčanica, izvadi jednu banknotu i dade je sluzi kao napojnicu, pa radoznalo upita ga:

— A gde si ti Jovane video lava?

— Pa video sam sliku kako je Isus Hristos jašće na lavu ušao u Jerusalim.

MILIJARDА.

Petokrunke srebrne, naslagane jedna na drugu u vrijednosti jedne milijarde iznijele bi visinu 500 kilometara. Kad bi se položeno poredjale jedna za drugom, dobila bi se dužina od 7400 kilometara. Težina takve jedne milijarde je toliku, da kad bi htjeli u jedan mah da je pokrenemo, morali bi da upotrijebimo 100.000 ljudi, s tim, da svaki ponese po 50 kgr. Kad bi taj novac htjeli da prenesemo željeznicom, potreban bi bio voz od 500 vagona ili 25 vozova sa po dvadeset vagona.

Razne vijesti

Istorija haringe.

Neima popularnije ribe u Evropi od haringe ili heringe. Istorija je prvi put u pronalasku pominje od godine 700. poslije Hristovog rođenja, i to u jednoj engleskoj kronici. Prema tome je vjerovatno, da su Englezi i bili prvi ribolovci, koji su lovili haringe.

Hamburg u Bremen imaju na prvom mjestu da zabilježe svome bujnom cvjetanju trgovini sa haringama, jer u njihovom osnivanju i razviću veliku je ulogu igrala haringa, koju su oni lferovali, naročito zbog postova, što su u ono vrijeme strogo i u velikom obimom održavani.

Danas je lov na haringe poglavito u rukama Engleske, Njemačke i Holandije. Postoje razlike u praksi između Engleza i Njemačaca. Dok prije uhićenje ribe donose na obalu nezaklanu, Njemci je na moru zakolju, izvade joj utrobu, usole i pakuju u burad. Na suvu samo prepakuju ribu.

San i mozak.

Prije izvjesnog vremena je na milijenskom univerzitetu posmatran uticaj sna na mozak. Profesor Villi, koji opisuje postignute rezultate, uverava, da su ta ispitivanja oborila mnoge doza priznate teorije.

Držalo se da sada, da se san proizvodi smanjenjem krvnog pritiska u mozgu. Eksperimentima u Miljenu dokazano je protivno. Tačnim promatranjem dokazano je ovo:

Obim mozga povećava se kad čověk zaspí, a smanjuje se u budnom stanju. U nekoliko slučajeva posmatrano je, da prije sna na mozak. Profesor Villi, koji opisuje postignute rezultate, uverava, da su ta ispitivanja oborila mnoge doza priznate teorije.

Pri budnjemu smanjuje se obim mozga, ali se zato povećava pritisak krvni.

Tvrdjenjem ovoga profesora ogledi su pokazali definitivno, da, ma što proizvodi san, to nije smanjenje pritiska krvni mozgu, jer takvo smanjenje ne nastupa.

Mastiljavo drvo.

U južnoj Africi raste neko drvo, koje je vrijedno pomenuti zbog jedinstvene osobine njegovog lišća. Naime, potopljeni u vodu, njegovo lišće za par trenutaka pušta ljučišta boju i njome oboji vodu, koja se pretvara u neobično lijepo ljučišto mastilo. Dokazano je, da tako mastilo ni u koliko nije otrovno, a boja mu je svjetla i neobično prijatna za očni vid. Nadat će, da će zbog ovih njegovih dobrih osobina ovo mastilo poslužiti rata u Evropi.

Prije izvjesnog vremena je u hamburskom prijateljstvu uvedena u upotrebu nova vrsta svjetiljaka za pokazivanje puta i pravca zakasnjenim brodovima u noći. Sve su stare kule svjetiljke porušene, a na njihovo mjesto nameđene nove — pokretne, dakle nešto novo u postojanje.

Nove kule svjetiljke.

Nedavno je u hamburskom prijateljstvu uvedena u upotrebu nova vrsta svjetiljaka za pokazivanje puta i pravca zakasnjenim brodovima u noći. Sve su stare kule svjetiljke porušene, a na njihovo mjesto nameđene nove — pokretne, dakle nešto novo u postojanje.

Ta nova svjetiljka je velika ladja, okruglasta u obliku, a u sredini joj je velika katarka, koja više liči na kavku kuli, na kojoj je neka lampica. Ladja ima i svoju mašinu, tako da pred zoru odozgo pristanište, tamo se snabdjeva srebrenim vratom, pa se opet vrati na svoje mjesto i ukotvi se. Ona je tako napravljena, da joj ne mogu ni najveći vjetar ni bura smetati. Misli se, da će Njemci uvesti ovakve kule svjetiljke i u ostalim svojim morskim pristaništima u upotrebu.

Kakvu štetu čini lastreb.

Neki čovjek opazio je na jednom visokom drvetu gniazdro lastrebovo, te se pobrinje i uspruža do njega. U gniazdu je našao: jednog starog zeca, 3 mlada zeca, 4 jarebice, 7 kosova, 5 vrabaca, 4 zebe i 8 sjenica. Iz ove ga se vidi koliko je velika štetna lastreb.

Kakvu štetu čini lastreb.

Neki čovjek opazio je na jednom visokom drvetu gniazdro lastrebovo, te se pobrinje i uspruža do njega. U gniazdu je našao: jednog starog zeca, 3 mlada zeca, 4 jarebice, 7 kosova, 5 vrabaca, 4 zebe i 8 sjenica. Iz ove ga se vidi koliko je velika štetna lastreb.

Rekord razvoda brakova.

Mislio se do skora, da Sjeverna Amerika nosi rekord u pogledu statistike razvoda brakova. Međutim, sad je taj račun otpao, jer se tačnim podacima utvrdilo, da Japan u tome pogledu stoji na prvom mjestu.

Po računu carskog statističkog glavnog ureda u Tokiju, bio je broj razvedenih brakova 1908. u Japanu došao već do 61.058 ili 170 dnevno. U 1909. bio je 65.398 razvoda brakova u Mikadovom carstvu, a to

Udžbenika jezika

Petrvić, Gramatika engleskog jezika (Grillicom) 6-50
Boršić Matica za engleski jezik 6-50
Kunčić, Šrbin u Engleskom (razgovor) 1-50
Flammar, English and German Conversation 1-50
Langeško-nemacki, nemacko-englinski i englesko-nemacki razgovor 1-50
— isto, mala izdavaština 1-50
Ločman, Englesko-hrvatski rječnik (veliki) 20-25
I drugi udžbenika za engleski i druge jezike mogu se dobiti u Knjižari „Napredak“ Beograd, Knez Mihajlova 9. Iz unutrašnjosti poštarnica K-50 1118-III

Komptorist

vješt u njemačkom i srpskom jeziku, sa lijepim rukopisom, može dobiti odmah namještenje. Dobra plata. Pobliže upute u upravi lista, Topličin venac 21. g-3

Stanovi.

Tražim sobu sa pokrovstvom. Ponude u upravi novina, pod broj 9324. 36648-4

Ruča.

Elegantna kuća sa velikom baštom i ostalim modernim udobnostima pogodna za jednu otmenu familiju izdaje se odmah pod zakup (kriju). Uputiti u dečkarsko-pastorački radnji Dušan Todorović, Terazije, 38704-4

Izdaje se

odmah jedan stan kod Kallmeggana — Gračančka ul. 1, sa 3 sobe i kuhinjom. Blizu obavještenja daje R. Rajković, Obilićev venac 3. 36706-4

Izdaje se

stan sa dvije sobe, predobojem, kuhinjom i podrum u Makedonskoj ulici 23. 36687-4

Moderan stan

Tri sobe I ostale primičnosti, izdaje se odmah na Grgurevu kod Vajfertove pivare, ulica I, br. 9. 36677-4

Stanovi

za izdavanje pod kriju odmah u ulici Cara Uroša 65, i to: 2 stana sa tri sobe i kuhinjom, kao i jedan dučan. Uputiti u istoj kući u kafani Jasenica. 36491-4

Razno.

Povezivanje slika od svakojakih fotografiskih slika prima Photo Pick-Rock, Beograd, Kralja Milana ulica 42. 36090-5

Korespondencija.

Jovanu Premoviću, Geneva, Gosp. Premoviću! Molim vas da dostavite mome bratu Mihailju Vejkoviću, rez. pesad. kapetanu 1. kl. (pekaška četa) pošt. 603, slijedeće:

Dragi Miko, svil smo u brzil što se tako dugo ne javlja. Molimo i Dlina zdravo su, ali u velikoj oskudci. Stoga se postara da im se redovno šalje njihova plata preko bube koja je zdrava i koja te molii da joj redovno šalje, jer od toga što od tebe dobije ona šalje i Mominu. Ja i Mileva sa djecom zdravi smo, dobro sam dva sina Boška i Stevana i tako nas je sada površ. Kosta je dobro od tebe dve posiljke, jednu na njegov, a drugu na moj kućni broj. Ako je greška Javi, a ako nije, molim te da se i mene seti. Svi ostali zdravi su. Primi rukoljub od dece, a od mene i Mileve veliki pozdrav. Tvoj brat Milan Vejković tipograf, Beograd, Slična ulica br. 15. g-8

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Kosti Čohadžiću, činovniku uprave monopolija. Kao radentca državne markarice, sa godišnjim platom od 1080 dinara, od koje sam do danas primila samo dvije posiljke. Od avgusta do danas ne dobili ništa, pa molim, da mi se u buduće šalje redovno potrošnju naime moje plate, jer se nalazim u oskudci sa starom majkom. Unaprijed blagodari Cveta Petrović, Pančevačka ulica 2, prije Hilendarske 37. 36696-8

Namještenju.

Praktikant koji zna njemački i srpski, a ima dobar rukopis, može dobiti odmah namještenje. Pobliže upute u upravi lista, Topličin venac 21. g-3

Predaje se

Jedenik (Eiskasten), dobro očuvan. Uputiti u administraciju pod znakom „Ledenik 939“. 36707-2

Na prodaju

Zenski vesi i štavica mašina. Uputiti u upravi ovoga lista pod „Novi vesi 938“. 36699-2

Traže se

Izdati u fikture, može se kupiti u Balkanskoj ulici br. 82. Ana M. Novaković. 36692-2

Predaje se

Jedanik (Eiskasten), dobro očuvan. Uputiti u administraciju pod znakom „Ledenik 939“. 36707-2

Na prodaju

Zenski vesi i štavica mašina. Uputiti u upravi ovoga lista pod „Novi vesi 938“. 36699-2

Mojeljku

Irebam odmah za svoju kondiciju radnju, kao i mladu ženu za kuhinju. Za uslove obratiti se firmi Sveti Jevđević, Terazije. 36701-3

Preminuo 20. o. m. poslje dugoga i teškoga bolovanja, u 30. godini.

Sinatram za dužnost ovim se zablagodariti svima, koji

našeg dragoga pokojnika u bolesti obilažahu, a naročito zetu

Milovanu Grujičiću, koji se nalazaše uz postelju pokojnika do

samstrog časa.

Neka je ovim velika hvala g. g. V. Popoviću i Venijaminu

Boškoviću, svešt. i g. Bor. Panteliću, učitelju, koji na opijelu

i pogrebu činodejstvovahu.

Tako isto smo blagodarni lozničkoj omladini, koja je svojim pjevanjem uveličala opijelo i sprovod, a zahvalni smo i ovd. trgovcima i zanatlijama, koji zatvorile radnje za vrijeme sprovoda.

Loznica, aprila 1918.

Ožalošćeni: supruga Persa, mati Smiljana, brat, sestre i ostala rodbina.

Akcionarski kapital
K. 130.000.000.—

Rezervat
K. 62.000.000.—

EKSPOSITURA
ENGLESKO-AUSTRIJSKE BANKE U BEOGRADU

posreduje pri odašiljanju novčanih posiljaka — i telegrafskim putem — zarobljenicima i interniranim preko zasebnog odjeljenja brzo, pažljivo i uz umjerenu nagradu.

„PEROCID“
najbolja zamjena plavom kamenu
za njegu vinograda
dobiva se na manje i na više kod
Avrama S. Koena i K.
36132 BEOGRAD, Saborna ul. 29.

ODREDBA NAREDBE O RASVJETI

mozete se držati, a da ne umanjite učinak osvjetljenja, ako upotrebite

992

TUNGSRAM POLU-WATT-LAMPE

sa 25, 40, 60 watt-a potroška struje.

NOVO! U RADNJI NOVO!

ANDJELKA ANDJELKOVIĆA

GIMNAZIJSKA ULICA 27. 3601

Za nastupajući praznik dobro sam veću kolicinu čistićnih orala kao i druge raznovrsne rebe, a naročito :: preporučujem lipog meda. ::

BELGRADER ORFEUM ::

ZIMSKO POZORISTE
(PRIJE BOULEVARD)

ULAZ SA STRANE ZMAJEVE ULICE

PROGRAM
od 1.—15. maja.

U ponedjeljak, 6. maja (na drugi dan Uskrsa) naročita predstava u 4 sata po bodne.

Poslednji program
zimske sezone.

Predstave počinju u :: veča u 8 sati. ::

ETEL GÁL

njemačko-madarska
subret ::

Dolesch i Zillbauer

uticici muzikanti

VIOLETTA DI SONORA

ekscentri. pjevačica

FEMAS Komp., preobražaji

HILDEGARDA

a) Prizicato iz baleta „Silvina“

b) Indijska igra iz baleta „Excelsior“

c) Indijska zimjska igra iz opere „Lakmo“.

: WILLI SCHLESINGER :

grotesni komičar

SOLBRIG KOMP., „u automatskoj kafani“

Tužnim srcem izvještavamo srodnike i prijatelje, da je naš dobri i neprežaljeni

† Gjordje D. Bogdanović

činovnik beogradskog klaničnog društva

preminuo 25. aprila poslije dugog i

teškog bolovanja u svojoj 58. godini.

Beograd, Zorina ulica 58. 36698

Ožalošćeni: supruga Aleksandra, kći: Jelica Marković i Vera, sestra Mica Stojadinović, brat Joca i ostala mnogobrojna porodica.

Porodica pok. Riste S. Hristića, bivšeg hotelijera hotel „Kragujevac“, izvještavaju svoje i pokojnici prijatelje, da će davati svojoj snai

četvrtdeseto-dnevni pomen, 1. maja u srijedu u

Savinačkoj crkvi u 11 sati. Molimo srodnike, prijatelje i poznanike, da prisustvuju ovom tužnom pomenu.

Beograd, aprila 1918. 36698

Ožalošćeni: sin Stevan R. Hristić i ostala porodica.

† Ivani R. Hristića

četvrtdeseto-dnevni pomen, 1. maja u srijedu u Savinačkoj crkvi u 11 sati. Molimo srodnike,

prijatelje i poznanike, da prisustvuju ovom tužnom pomenu.

Beograd, aprila 1918. 36698

Ožalošćeni: supruga Persa, mati Smiljana, brat, sestre i ostala rodbina.

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703

36703